

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Samtlige ministerier mv.

Dato: 10. maj 2021

Indberetning fra rigsombudsmanden i Grønland

Råstoffer

Som meddelt i indberetning af 28. april 2021 fremgår det af Naalakkersuisuts koalitionsaftale, at man agter at stoppe mineprojektet ved Kvanefjeldet, og at koalitionen er enig om, at der ikke skal udvindes uran i Grønland. Det fremgår samtidig, at *"koalitionen ser mineraludvinding som en mulighed for at udvikle økonomien"*. Dette har givet anledning til spørgsmål i de grønlandske medier, som siden koalitionen tiltræden har efterlyst svar på, hvordan koalitionen agter at udmønte sin råstofpolitik. Særligt vedrørende Kvanefjeldet har der været spekuleret i, om projektet vil kunne stoppes, eller om Greenland Minerals ville kunne gøre erstatningskrav gældende. Grønlands Erhverv (GE) og aktører i minebranchen har udtalt bekymring for de fremtidige perspektiver for minedrift i Grønland i lyset af skiftende politiske holdninger og krav.

Som reaktion herpå har naalakkersuisoq for råstoffer Naaja Nathanielsen i en pressemeddelelse af 7. maj 2021 redegjort for Naalakkersuisuts overordnede holdning til minedrift: *"Vi siger ja til minedrift og nej til uran. Vi hilser investorer velkommen og vil udvikle projekter, der gavner befolkningen og samfundet. Vi arbejder inden for de rammer, der er aftalt og har aldrig haft andet i tankerne. Og hver dag glæder vi os over de mange spændende projekter, der er spredt ud i hele landet, uden indhold af radioaktive grundstoffer."* Naalakkersuisoq peger på, at koalitionen ønsker at fremme minedrift, men at en stor del af befolkningen har tilkendegivet modtand mod uran-udvinding. På den baggrund vil Naalakkersuisut fremlægge forslag til nul-tolerancepolitik i indeværende år.

Coronasituationen

På pressemøde 29. april 2021 oplyste formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede, at Naalakkersuisut har besluttet en gradvis lempelse af corona-restriktioner, dog under den klare forudsætning, at situationen kan håndteres. Hvis udviklingen viser sig at løbe den forkerte vej efter lempelser, vil der være mulighed for tilbagerulning.

Med virkning fra 3. maj 2021 tillades almindelig passagerbefordring mellem Danmark og Grønland, dog således, at max. 600 passagerer kan indrejse pr. uge. Bestemmelsen gælder indtil 31. maj 2021, hvor situationen vil blive revurderet. På nuværende tidspunkt forudses karantænebestemmelser og testkrav for alle indrejsende, også for færdiggvaccinerede, opretholdt til ultimo august eller primo september, men dette vil være afhængigt af udbredt vaccination og smittetryk i andre lande, herunder Danmark.

Landslæge Henrik L. Hansen konstaterede på pressemødet, at de iværksatte restriktioner indtil videre har skærmet Grønland godt. Han medgav, at indrejsekontrollen er forbundet med besvær og omkostninger, men fandt, at det har været prisen værd, idet coronapandemien ikke har medført nogen videre påvirkning af det grønlandske samfund. Landslægen understregede samtidig, at situationen fortsat er kritisk og advarede om, at den upåvirkede hverdag i Grønland ikke må give anledning til, at paraderne sænkes.

Vaccineprogrammet er under udrulning. Pr. 7. maj 2021 er 7,4 pct. af befolkningen færdigvaccineret, mens 12,7 pct. har modtaget første vaccine. Der er i Grønland kun anvendt vacciner af typen Pfizer/BioNTech og Moderna. Der er registreret en vis tøven for at lade sig vaccinere, hvilket såvel formanden for Naalakkersuisut som landslægen har beklaget. Det er anført, at alle trygt kan lade sig vaccinere og bør tage dette skridt, såvel af hensyn til sig selv som til samfundet.

Naalakkersuisut ønsker samtykke Lovgivning

I et interview med avisen Sermitsiaq har Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur og Ligestilling Naaja Nathanielsen oplyst, at Naalakkersuisut ønsker at indføre en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse i Grønland, i parallel med den ændring af straffeloven, som blev vedtaget af Folketinget i december 2020. Naalakkersuisut lægger op til, at det samme princip overføres til kriminalloven for Grønland. Begge de grønlandske folketingsmedlemmer bakkede op om loven ved dens vedtagelse og udtrykte ønske om en tilsvarende bestemmelse for Grønland.

Royal Greenland A/S: Årsregnskab præget af coronapandemien

Grønlands største selskab – det selvstyrejede aktieselskab Royal Greenland A/S (RG) offentliggjorde den 6. maj 2021 årsregnskab for 2020. Selskabets ordinære resultat før skat var et underskud på 44 mio. kr. i 2020. Faldende verdensmarkedspriser på RGs kerneprodukter, rejer og hellefisk, medførte et fald i omsætningen på 9 pct., især inden for food service. RG peger på, at man i de senere år har fokuseret på food service-markedet i Europa og Asien, især Kina, som udgør 20 pct. af selskabets samlede salg. Eksporten til Kina blev imidlertid hårdt ramt af skærpede importprocedurer i forbindelse med pandemien, hvilket skabte forbrugerskepsis overfor importerede fødevarer.

Det anføres i årsrapporten, at RG, trods negative forventninger til 2020, opretholdt det sædvanlige niveau for fiskeri, produktion og indhandling. Som baggrund herfor anføres, at virksomheden har ønsket (..) ”at leve op til sit udbredte samfundsansvar som en vigtig og ofte den eneste virksomhed i det enkelte lokalsamfund inden for fiskeri. Royal Greenland har på den måde fungeret som stødpude mellem reducerede verdensmarkeder og en normal forsyningskæde. ”

RG har behersket positive forventninger til 2021. Der er gennemført en række omkostningsbesparelser, og der er fokus på nye tiltag, herunder nye markeder og produkter. RG forudser et resultat for 2021 på godt 100 mio. kr.

Mikaela Engell